

Langtandi manni tykist longest at liva

Lagt til rættis: John Kjærbo eystan Á

Í sambandi við at tað eru liðin 145 síðan at hendan hending fór fram, tá útróðrarmenn úr Sumba ikki vunnu til lands í brimódn, men máttu seta upp í Hólminum uttan fyri bygdina og liggja har veðurfastir í triggjar dagar, verður trivið í frásøgn eftir heimildarfólk í bygdini. Hon stendur í »Seggjasøgum úr Sumba« eftir Poul F. Joensen, givin út á Einars Prent og Forlag í 1963

VEÐURFASTIR

Tá ið 16 mans sótu veðurfastir úti á triðja dag í Sumbiarhólmi umleið 1866. Greitt fyri mær av manni, ið sjálvur blaðungur var við á vandaferðini.

Sum ein veldigur brimbrótari, hálvan annan fjórðingsveg langur, liggur Sumbiarhólmur og verjir fyri Sumbiarbygd, ið annars ikki hevði kunnað verið so niðarlaga, sum meginparturin av henni er bygdur nú. Hóast hólmurin, ið er upp til 10 favnar høgur og steýrrættur út móti vesturhavinum, liggur undir sjógv í hvørjum broti í verstu brimódn, tá ið boðasløgini duna sum torusláttur, so ein fremmandur ikki blundar, og hvørt brot av Sjørgrunsboða, sum í 1913 av storminum verður borið 120 favna hædd upp við Beinivørði sum ein veldigur áarfossur, ið fellur sum glopraregn niðuraftur yvir bygdina, so missa tey miklu brotini sína megi móti honum, og tað kann vera kyrra innan fyri hann.

Men Sumbiarhólmur kann eisini sigast at hava verið sum eitt bjargingarskip, tá ið sumbingar á útróðri, sum ofta hendir, ikki hava kunnað lent á Mølini ella Pollinum, tí brimið hevur staðið í grasið, og ikki hevur verið klúgvandi eystur um Akrabergstanga, har Røstin rísir rann og stongdi allar leiðir.

Tá var hólmurin einasta bjargingarvón, og mangan hava sumbingar gjøgnum øldirnar sitið vátir og svangir – ofta í frosti og kava – harúti millum vón og ótta fyri verri brimi, skildir frá sínum heimi og kæru av tí smala, brimavelta Sumbiarfjørði, meðan teir kundu eygleiða tey heimasitandi og teirra virki í bygdni.

Á vetri í 1866 fóru tvinni áttamannafør úr Sumba til útróðrar. Leiðin út á Sumbiargrynnu er ikki long, bert tveir fjórðingar at rógva; men teir vóru ikki meir enn setstir, tá aldan í sjónum vaks so brádliga, at aldukamburin fjaldi landið, tá ið teir vóru í aldudalinum, og vestast á oynni spýtti fysta brot, teir sóu, so hjómhvítt langt upp í bergið, og við hvørja aldu flutti brimið seg eitt fet longur suður við oynni, til øll oyggin um stutta stund vóð í kókandi skúmi, og Sjørgrunsboði legði 50 favnar upp í Beinivørði, hóast tað bert var vanligt andøvsugul av útsynningi.

Farið varð undir segl og árar við tað sama, og strúkandi runnu báðir bátar at landi. Men meinkunnugir, sum menn vóru við lendingarlíkindi í slíkum landbrimi, vistu teir væl í forhend, at nú lendi ongin bátur í Sumba. Eysturleiðin var stongd av Røstini, ið leikaði í við miklum brotum og

bakbrotum í teirri síðu havalduni og harða streyminum. Vesturleiðin var heldur ekki farandi um strongin á Heygsfles, ið fer til havs út úr Beinisvørði, umframt at brimódn var bæði á Vágaseiði og í Fámjin.

Fyri vestan varð leiðin inn á Sumbiarfjørð eisini stongd av Høvdaboða og Sundboðunum. Haldið á Sundinum, ið er so smalt, bert boðarnir skara á, at árarnar nema við brotið í bæði borð, vistu teir væl, vóru ongi lógir at koma ígjøgnum, tí har brutu boðarnir samanuttan íhald; tað skuldi minni til enn so, at teir reistust frá grunni. So var 'einans leiðin' eftir, um lív skuldi bjargast, og hon gekk millum strongin á Kílanum út úr hólminum og íðuna á Lambagjónni, sum bæði vóru í andarisi, og har kundi verða nóg ruskut. Teir stevndu so leiðina fram, og væl gekst eftir umstøðunum, hóast kjøkrutur sjógvur var, og stórir skvampar við hvørt lögdu inn um stokkar og stavn.

Teir triggir tangaboðarnir eystur úr hólminum brutu saman, so har var ekki hugsandi um at leggja á; stevnt varð so eystur yvir teimum; tað vóru ongi onnur kor at velja; hóast har var reiðilig sjóvarilska millum boðarnar og íðunauttanfyri, komu teir vandaleysir innum gjøgnum tann leysa sjógvin, ið viðhvørt stakk seg upp við borðinum og spýtti stórar skvampar inn í bátin. Men vestur undir tangaboðunum var sjógvurin so krappur, at bátarnir viðhvørt tóku inn um báðar stavnar ísenn, og innanfyri teir tók hann á at bróta á tí grunna vatninum, ið er allastaðniuttanfyri Sumbiarbygd.

Teir vunnu tó vegin fram og komu sjódálkaðir inn á deyðavatnið úti undir hólminum, meðan Sumbiarfjørður lá avveltur í skúmandi brimi innanfyri. Av Oyruni, ið gongur úr hólminum væl meir enn inn á hálvan fjørðin, har eitt smalt hald er at rógva ígjøgnum, tá nakað er at, sum á Sundinum, fóru brotini hjómhvít hvørjum øðrum á bakiuttan íhelming, sum hond í hond langt upp á land, har tey smildraðust í malargrótinum, ið buldrandi dró inn og út við hvørjari fylling og útdrátti, og sum ljóðaði eins og veldigur trummusláttur til aldudansin og brimdunið, har alt mannamál kódnæði í ódnarrómi.

Sum mikil knørr í havódn

Brimið stóð í grasið, so onki annað var at gera hjá útróðrarmonnunum enn at draga bátarnar upp í hólminum og bíða í tolni eftir batnandi líkindum.

Men ilt var at vera tolin undir slíkum umstøðum, vátir og válaðir, sum teir vóru, og skjótt kom eisini svongdin aftrat, tí tá á døgum var tað ekki siður at hava mat við til útróðrar, tí gomul pátrúgv var í forðum í Føroyum, sum eisini í Noregi, at svangari fiskimaður var, betur beit fiskurin, og hann varð metaður sum eitt átufrekt ómenni, ið hevði mat við á útróðri, sum eisini Brókatáttur sigur:

Allir teir á bátinum vóru egndu fyri kalvauttan Jóannes Niklasson, hann egndi fyri seg sjálvan.

Fyrsti dagur rann skjótt at enda, tí tað var stutt undan jólum, men vetrarnáttin var so mikið longri og tóktist ongan enda at fáa hjá hesum neyðstøddu monnum, ið vóru um at stirðna, tí kalt var í veðrinum, og brimið var vaksið so, at viðhvørt stóð sjórokið sum regn yvir hólminum. Fyri at fáa skjól, holvdu teir bátarnar og stungu seg saman við seglinum útyvir sær fyri at halda varmanum, men teir, ið ystir lógu, vóru verst fyri, heitir um aðra lið og frystir um hina, ið úteftir vendi, tí seglið rakk ekki væl til at fjala allar. Tað var tí av hørðildum, at ein av teimum, ið verst var fyrikominn, tá liðið var út á

náttina, svór so dýran eið, at slapp hann ikki longri inn undir seglið, so skuldi hann skera sín áttanda part burtur úr tí, men hann fekk sín vilja fram, teir innaru skiftu so legu við teir ytstu.

Tá ið lýsti fyrri degi, livnaðu menn aftur, men ikki vóru vónirnar lýsnaðar frá degnum fyrri: Vindurin og brimið var vaksið og Sumbiarfjørður avveltur av óløgum, ið sjóðandi glímdust í kókandi skúmi: brotini eystan og vestaneftir møttust á Oyruni, brunnu saman, reistust upp í andarisi í fastatøkum við miklum duni, fullu máttleys aftur í skúmandi froðu, men tá vóru tey næstu á veg við somu øði til sama úrslitaleysa dystin fús.

Landbrimið stóð í grasið allastaðni. Veldug grunnbrot fullu við miklari megi móti berginum báðumegin bygdina, stigu hátt upp við bergsins barmi, sum royndu tey at rætta seg upp á eggjatromina, men bergið sló tey øvugt í havið aftur hvørja ferð; tó ótroyttilig lupu tey á aftur og hildu á tað endaleysa stríðið millum land og hav.

Hólmurin, ið vóð í skúmi og brimroki, var fyrri teimum sum mikil knørr í havódn og teir manningin, hjálparleysir móti natúrunnar veldi. Uttan og innanfyri ýldi havið vilt sum svangar løvur, og gjøgnum stormin dundu grunnbrotini sum torusláttur. Vestan og eystan hólmin vóru boðasløgini sum hvøllastu kanónskot av Sundboðunum, Mistrívningi og Høvdaboða og teimum trimum tangaboðunum.

Ein veldugur ljómleikur, leiktur á natúrinnar orgli; so kraftarmikil og skakandi áhoyrararnar og trongjandi at merg og mønu, at allir menniskjans ljómleikir vera viðfánigar móti stormsins og havsins veldisløgum í himmalódn.

Settu á homlubondini at eta

Tað, ið menn bóru mestan ótta fyrri, var at stormurin skuldi vaksa til ódnarstorm við havódn av tí versta, tá hvørt brot steig upp við berginum og fall so kolblátt niður yvir hólmin og fór skolandi inn á fjørðin, tí so vistu teir væl, at bæði teir og bátar hvør um annan komu at fara skolandi gjøgnum óløgini og finna sín bana á fjørðinum, har teir kanska einaferð saman við smildraðum bátasprekum vóru funnir sum brimløstað lík á Malarbrúnni undir bygdini.

Svongdin herdi á og doyvdi eisini dirvið. Dánjal undir Hamri, ið var ein tann elsti, hevði tikið øll homlubondini, ið vóru av grindabøkslum, í sína varðveitslu; hann daldi sína ætlan við hesum: fyrsta kvøldið fekk hvør maður tveir bitar, og nú ið menn illa tuskaðir fóru at tosa um svongd, so tók hann og skar hvørjum manni nakrar bitar aftrat; hetta var berkin kostur, men teir fingtu tó ein matrása, tá ið teir tugdu tað væl, og at enda gleið væl niður, tí sum kunnugt, er svøltur hin besti kokkurin; hetta mettaði ikki, men teir ernaðust eitt sindur av tí.

Langtandi sótu teir og starðu inn á land, har teirra kæru kúrdu um teirra óvissu lagnu. Tann stutti vetrardagurin tóktist teimum endaleysur, tí langtandi manni tykist longst at liva, men alt fær tó ein enda, og tá nakrir bitar vóru býttir aftrat, og náttin kom, royndu teir aftur at bølást sum best inni undir bátinum við seglunum útyvir sær.

Svövnurin var sum harragudveit, tá ið ein er bæði kaldur og svangur og óttast tað versta. Brimdur og boðabrot minti uttan støðg á, at Rán var á villari veiðiferð sveipt í hjómhvítan feigdarbúna og væl kundi veita teimum kalda song á havsins botni, hóast teir høvdu fótin fastan. Og stormurin hvein sum trølskir andar um bátarnar, og tey fúkandi illveðurskýggini mintu um Óðins villa deyðingafylgi á skýferð í stormduni á óveðurssvørtum hestum, og mánin torgaði sjáldan at kaga útundan, tá ið stormurin einstakar ferðir skræddi rivur í tað skýfylta loftið.

Fall vetrardagurin langur, so var tann langa óhugnaliga vetrarnáttin sum ein ævi at koma ígjøgnum undir hesum tungu umstøðum. Onkuntíð maktaðust teir burtur, men vaknaðu skjótt av illum dreymum og kuldaskjálvta til tann beiska veruleikan.

Ein glæma av góðum lívsminum

At enda fór tó at grána fyri degi, og líðandi kom hitt signaða dagslýsið aftur og kveikti nýtt lív í teir neyðstøddu menn.

Ongantíð hevði Sumba tókst teimum so yndisliga vøkur sum hendan illfýsna vetrarmorgun, prýdd sum hon var við eini gyltari glæmu av góðum lívsminum og av teirra langtandi huga eftir børnum og vívi og øllum har heima, sum teir kanska ongantíð fóru at síggja aftur, hóast teir vóru so nær staddir, at teir kundu eygleiða alt í bygdini: allan húshagan randaðan av tí stolta fuglaríka Beinivørði og Eggjagarði við Spinunum, Spáafelli, Knúkanum, Skálanum og Fjallinum, har teir áttu so mong spor bæði í bergi og haga.

Tá brast úr einum teirra av ótta og langtan: Gud gævi eg nú sat undir høvdi í Tjørnini! (eitt stórt sortudíki oman fyri Malarbrúnna) tí so visti hann, at lív var bjargað. Einasti uggi teirra var, at veðrið var ikki versnað.

Ein bragdligur kollfirðingur í Sumba

Heima í bygdini var ringur standur, fremst hjá teimum avvarðandi, men hjá øllum hinum eisini, tí øll vistu, at lívsljós teirra, í hólminum sótu, brátt kundi verða sløkt, um stormurin øtlaði eitt sindur aftrat, tí tey sóu brimið so javnan spýta upp á bergstromina og rúka inn yvir teir, ið sótu sum fangar, hungraðir og frystir, og sum væl kundu eygleiðast av landi.

Menn vóru javnan saman í ráðagerð og talaðu um, hvat ið var til ráða at taka fyri at veita hjálp, hóast teir væl vistu, at í hesum føri vóru ongi ráð fyri óráðum.

Teir fingi Suðuroyar sýslumann til bygdina, og teir samráddust nú saman við honum, men hann visti ongi ráð heldur. Við skipi kundi onki gerast, um tað torgaði vestur um Sumbiarenda, so var ongin vón skøpt at fáa samband við hólmin, sum nú leikaði í. Onkur helt, at tað vóru vánir til ættarskifti, kanska teir í so fall kundu lata kíkar við mati reka út í hólmin, men hetta uppskot bygdi á leysa luft og var meira ein ynskidreymur, sjálvsagt.

Tá reistist ein kollfirðingur Nikláí, ið var komin suður at vitja ættarfrændur seg á fótur og beyð sær til at seta lívið í veð og svimja út í hólmin við mati! Sumbingarnir hugdu bilsnir at honum, og fleiri máttu flenna, um teimum ikki var látur í huga, tí teir vistu fullvæl at út gjøgnum brimið slapp ongin livandi, men hann, ið royndi slíkt, kom at verða bardur til deyða móti kletti ella møl. Slíkt roynd vildi einans verið sjálmorð.

Men fleiri yngri konufólk tóku hetta makaleysa tilboð sum álvara og bønnaðu og bóðu henda fremmanda, ið vísti seg djarvari enn nakar av teirra bygdarmonnum, um fyrri teirra skyld ikki at seta sítt lív í vága. Nikláí stóð bringubrattur, errin sum hani í einum høsnaflokkki, og læt seg ikki bønna leingi. So helt hann fyrri náðisliga: tað var sær hart ímóti, men tá ið tær tóku sær hansara lív og lagnu so nær, so skuldi hann fyrri teirra sakir og bønna skyld lata vera at fara, hóast tað var lítið verk fyrri seg at útinna.

Nikláí varð til láturs fyrri mannfólki, sum sóu tvørtur ígjøgnum glansmyndina, men tað var ikki sørt av konufólki, ið bóru tokka til hansara fyrri hetta mikla roynisverk, sum hann einans hart trongdur av teirra bønna hevði latið seg eftirlíka ikki at fullføra. So hann fekk góða løn fyrri sín »offurvilja«.

Bygdarmenninir, ið onga hjálp kundu veita, skiltust í vónloysi; nú vóru einans ráð at biðja og vóna, at veðrið skuldi batna og brimið minka.

Maður er mans gaman

Úti í hólminum minkaðu vónirnar so hvørt, sum dagurin leið, og stormur og brim leikaðu í við sama lag, tí nú fór at standa á hvørjum manni, hungraðir, vátir og frystir og illa svøvtir við deyðanum fyrri eygunum leiðilanga tíð, vóru teir viknaðir líkamliga og eisini sálarliga.

Dánjal undir Hamri býtti teir seinastu homlubandsbitarnar millum allar og stóð við einum lítlum stubba av tí seinasta eftir í hondini, tá ið hann spurdi, um nú allir høvdu fingið sín part, tá svaraði Jens Jákup at sanniliga hevði hann onki fingið. Dánjal, ið visti sum helst fleiri aðrir, at Jenis var ein tann fyrsti, ið hevði fingið sína »verð«, tókti synd í honum, tí hann var eina verst fyrri komin, og læt hann fáa tað, ið eftir var, og ongin av hinum meira og minni illa farnu fanst at tí.

Hvussu illa teir hava verið farnir av svongd, sæst av hesum tilburði; tí tá ið eitt gamalt homluband av hvalahvøljju við tránaðum siggi uppií, verður notið við betri matarlysti enn nakað góðgæti í vanligum umstøðum, tá gongur hart á megnarmenn. Men tað vóru eisini meir enn tveir dagar gingnir, síðan teir smakkaðu matartuggu.

Teir stungu seg saman í myrkrinum undir bátunum fyrri at søkja sær varma og ugga. Ikki bar væl til at sova, tá ið tenninar ringlaðu í heysinum av kulda. Fleiri høvdu onga bjargingarvón longur, tí óveður og brim leikaðu við sama lag; men teir bóru sína lagnu sum menn, vandir upp sum teir vóru í kvæðamentanini, sum segði tað ei vera kappalíkt at gráta um deyðar menn, og mentir av teirra forløgstrúgv, at ongin kundi renna frá sínari lagnu, og doyggja skuldu øll. Sjálvt um teir sárt saknaðu síni kæru, ið lítil vón var um at hitta aftur, tí um teir ikki skolaðu av hólminum av brimi, so fóru teir brátt at maktast burtur, sat ongin teirra og eymkaði seg ella feldi tár um sína lagnu, tí hon var fastløgð í móðurlívi og kundi ikki ryggjast; onkur kundi tó biðja til Gud, men innantanna.

Teir frægastu tosaðu saman um tær mongu ódnarferðir, teir hövdu verið við til, ella sum oddamenn í björgum, tá ið eitt hár var millum deyðan og lívið, ella tá ið teimum lá vátt undir fótum í andróðri ella av sjóvarilsku. »Minnist tú ódnarsiglingina vestan úr sjógv, Sørin, tá ið brotið legði kolblátt inn yvir bátin, og hann sigldi seg upp á aldukambin á næstu báru, so tað stóð sum áarfossur aftur av honum tvørt um Dánjal, ið sat við róðrið?«

»Ja, Tummas, tað var somu ferðina, ið tú segði: Hattar var ein kroppur! Og Jógvan, ið saman við øðrum lá niðuri í rúmunum fyri at gera bátin tryggari undir seglunum, spurdi: Var tað ein hvalur, hann sá; og tá ið hann fekk at vita, tað var ein brotasjógvur, bað blaka teg út, tí tú háðaði Harrans veður og vind. Og tú svaraði við at kvøða: Ikki skulu vit láta lív, so longi, sum Ormurin heldur.

»Ja,« helt Tummas fyri, »eg segði tað fyri at menna hinar, tí tað galt lív og deyða, og eg havi lagt til merkis at sálmar ella bønir í vandaferð heldur gera flestar menn ráðaleysar, so at teir missa mót og megi, meðan hóskandi kappørindi menna allar. Og at hann, sum er staddur í deyðans vanda og hevur hug og hendur fullar av at bjarga far og lívi, minni hugsar um Gud, tí tað hevur hann ikki stundir til.«

»Tað man vera, sum tú sigur«, legði Óli til, »sálmasangur okkara hevur altíð verið eitt heiti; kappróðurin á havmiðini og aftur at landi er ikki væl hóskandi til sálmasong; sum nú í heyst, tá ið vit kappróðu á Tormansmið; vit vóru byrjaðir at syngja, tá ið hinir lögdu á, og áðrenn vit vóru komnir vestur at Flesini undir Á, var málið sum í kálvi á hvørjum manni, og vit máttu enda sangin í triðja ørindi ella tapa. Tað man Harrin fyrigeva okkum; hann kennir síni børn og veit best, at øll eru brekað,« tók Dánjal til orða; »hann hevur ikki skapt okkum til syndagremjandi hongjuhøvd, men til at gera okkara virki á foldum á besta hátt og halda dans og leik, tá ið stundin loyvir, eins og gudsmenninir Dávur og fleiri í bíbliuni, sum ørindið sigur:

Gud gleðir hann, ið glaður er, hann er Gudi kær, hann hevur ongar illar tankar, meðan hans hjarta lær.

Tað skal tú eiga allan rætt í, tók Sørin til orða. Eg óttist ikki at doyggja, tað skal so einaferð verða; eg eri nú ein eldri maður og øll míni floygd. Tað er ikki stórur harmur í mær og mínum líkum, sum ikki hava stórt av ogn at binda seg til lívið, men sanniliga sker tað meg í hjarta, um Niklas í Laðangarði, ið nýliga hevur tikið við seksmarkagarði, skal láta lív her bert 18 ára gamal, beint sum hann skal byrja at liva, so at siga fyri egnum durum, síggjandi bygd, jørð og garð sín við seinasta eygnabrái.

Eg harmi meg heldur ikki, segði Dánjal; mínar umstøður eru tínum líkar, Sørin, men tað sum fellur mær tyngst, er, at 16 av bestu monnum í bygdini nógvir á bestu árum skulu seigpínast til deyða her, meðan so mong óvætti, sum ongin saknur var í, sum Jákup bróðir, skulu liva sum ónyttur til ellisár.

Tá brast út úr Hanusi, ið var kendur at liva í støðugari ósemju við konuni, at læt Gud veðrið batna, og hann kom heilur heim, so skuldi hansara fyrsta gerð verða at fara til altars við konuni, og aldri skuldi øvugt orð falla teirra millum aftur; tað lovaði hann dýrt og heilagt í olmussu.

Men Sørin kundi ekki bara sær, tá ið hann hetta hoyrði: Trýr tín býttlingur, at Gud ekki hefur meira um at vera, enn at ansa eftir, hvussu tú og konan tíggja tykkum, og at himmalins veður og vindur gevur far um, antin tú klórast ella hálsfevnist við konu tína? Eg havi verið við í vandaferð, tá ið menn hava lovað munandi mætari olmussu enn tína, men eg havi ongantíð sæð, at sjógvur ella stormur eru tamdir av lyftum ella bønnum; vit slitu landið upp við okkara mátt og megi, uttan at veðrið linkaði ella læt við seg koma; men summir bátsmenn mínir trúðu av gomlum vana, at tað var olmussan ið bjargaði.

Tosið doyði so líðandi burt og flestir makaðust av svøvn og dúraðu.

Gloyma tey illu og goyma tey góðu minni

Stormurin var nú minkaður, og tveir teirra, Pól og Jenis, ið vóru eina frægast í lagi, fóru at leita eftir svøvnskarvum, ið plagdu sita og sova fast um náttina á pallum fram við sjónum. Tað eydnaðist teimum eftir langari leitan at fáa fatur á teimum, og fóru teir so aftur til hinar.

Eldförispinnar vóru ekki komnir í nýtslu tá, so teir høvdu ongan eld; teir skrædlaðu tí fylluna við fjaðrunum av, eftir at hava drukkið blóðið, og hesir ráu skarvarnir vórðu so ætlaðir at býtast javnt millum allar, hóast tað bert var ein góður munnbiti í part, um ekki veðrið var linkað, tá ið dagurin kom. Og tað hevði eisini verið søttliga etið, um rátt var.

Men móti lýsing minkaði vindurin nógv, og sjóðanin av briminum minkaði eisini so líðandi og kveikti nýggjar vónir í hesar illa teipaðu menn, ið høvdu gjørt sær greitt at doyggja og vóru tí fyrivarnir tí versta. Allir tóktust at vinna nýggja lívsmegi, tí kanska tað ótrúliga 'kundi henda', at hann kyrraði so mikið, at teir fingur lógir at lenda. Hjartaslagið gjørdist títtari, so teir ornaðu av spenninginum millum vón og ótta og tráaðu alspenning eftir ljósum degi og fríum útsýni yvir líkindini á Sumbiarfjørði. Løtan undan lýsing tóktist endaleys, so gránaði umsiðir fyrir degi, og við hvørjari nerv á tambi stóðu teir og stardu inn á fjørðin, til tað lýsti so mikið, at teir fingur hylling á umstøðunum fyrir bjarging. Tað var sum ein klettur var lyftur av hvørjari bringu, tá ið teir sóu, at bert hann kyrraði eitt syndur aftrat, mundi vera klúgvandi vestur í Pollin.

Teir vendu so teir holvdu bátarnar aftur á rættkjøl og drógu teir á sjógv og lógu so búnir at byrja ta stuttu, men vandamiklu heimferðina, so brátt sum líkt var til at koma fram, tí teir vistu hvussu lúnskt Sumbiarhavið var, helst á vetrartíð: ein lítill linni viðhvørt og so avvelt aftur í brimi, sum kundi liggja bæði tveir og mest av triðja mánað eisini uttan at tað var lendandi í Sumba.

Brimið linkaði líðandi, og so samdust teir um at royna.

So illa teipaðir sum teir vóru, hildu teir seg tó ongantíð hava tikið ár í hond við so stórum vónum, og harav øktari megi, sum á hesi um lív ella deyða ráðandi heimferð. Skúmandi runnu bátarnir gjøgnum brimhjómíð, og alt fall væl í lag, uttan um Haldið á Oyruni, har tað breyt saman viðhvørt; men teir sluppu eftir løgum vestur um Oyruna og róðu so vestur undir teimum skúmandi Sundboðunum, eygleiddir av øllum, ið gonguført var í bygdini, bíðaðu óløgini av undir Sundinum, og lögdu so eftir lögum inn í Pollin, har bátarnir vóru loftaðir av teimum heimastøddu og sum eitt skot meira bornir

enn drignir líka á bakkan. Har var fagnarrómur og gleðisgrátur av teimum avvarðandi, ið høvdu fingið menn, fedrar, brøður og synir, sum vóru teimum eins og afturgivnir úr deyðans kalda favni.

Men skjótt var henda vandaferð bert eitt kámt minni hjá øllum ið samband høvdu havt við hana, tí óspilt mannabørn hava lyndi at gloyma tey illu og goyma tey góðu minnini. Og mong hending er farin fram í Sumbiarhólmi síðani.